

5HD408

***„Od spolupráce ke střetu. Nacistické Německo a SSSR v letech 1939-41.
Pakt Ribbentrop-Molotov.“***

Materiál je doplňkovou didaktickou pomůckou k handoutu na dané téma. Je určen pro studijní a výukové účely, především k diskuzi v rámci semináře.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

SMLOUVA O NEÚTOČENÍ MEZI NĚMECKEM A SVAZEM SOVĚTSKÝCH SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK Z 23. 8. 1939

Vláda Německé říše a vláda Svazu sovětských socialistických republik, přejíce si upevnit věc míru mezi Německem a SSSR a vycházejíce ze základních ustanovení smlouvy o neutralitě uzavřené v dubnu 1926 mezi Německem a SSSR, dohodly se o následujícím:

Článek 1

Obě Vysoké smluvní strany se zavazují upustit od jakéhokoliv násilného aktu, od jakékoli válečné akce, od vzájemného napadení, které by provedly buď samy, anebo ve spojení s jinými silami.

Článek 2

V případě, že se jedna z Vysokých smluvních stran stala objektem válečného aktu ze strany třetí síly, neposkytne druhá Vysoká smluvní strana žádným způsobem pomoc této třetí síle.

Článek 3

Vlády obou Vysokých smluvních stran budou v budoucnosti udržovat stálý vzájemný kontakt za účelem konzultace, umožňujíc výměnu informací o problémech týkajících se společných zájmů.

Článek 4

Žádná z obou Vysokých smluvních stran se nezúčastní jakéhokoliv spolčování sil, jež by přímo bylo namířeno proti druhé straně.

Článek 5

Jestliže by v těch či oněch otázkách vznikly spory či konflikty mezi Vysokými smluvními stranami, budou obě strany své spory či konflikty řešit výhradně přátelskou výměnou názorů, anebo v případě nutnosti prostřednictvím povolaných arbitrážních komisí.

Článek 6

Tato smlouva se uzavírá na dobu deseti let s tím, že nevypoví-li jedna s Vysokých smluvních stran rok před uplynutím této doby, bude platnost smlouvy automaticky prodloužena o dalších pět let.

Článek 7

Tato smlouva bude ratifikována v nejkratším možném čase. Ratifikační listiny budou vyměněny v Berlíně. Smlouva nabývá platnosti v okamžiku jejího podepsání.

Vyhotoveno ve dvou exemplářích, v německém a ruském jazyce.

Za vládu Německé říše: von Ribbentrop

Zplnomocněnec vlády SSSR: V. Molotov

Tajný dodatečný protokol ke smlouvě

U příležitosti podepsání paktu o neútočení mezi Německou říší a Svazem sovětských socialistických republik podepsání zplnomocněnci obou stran vedli přísně důvěrné rozhovory o otázkách hranic jejich daných sfér vlivu ve východní Evropě. Tyto rozhovory vedly k následujícím závěrům:

1. V případě nového územního a politického uspořádání oblastí náležejících k baltským státům (k Finsku, Estonsku, Lotyšsku, Litvě) bude severní hranice Litvy tvořit rozhraní mezi sférami vlivu Německa a SSSR. V této souvislosti obě strany uznávají zájem Litvy na území Vilna.

2. V případě nového územního a politického uspořádání oblastí náležejících k polskému státu bude rozhraní sfér vlivu mezi Německem a SSSR tvořit zhruba linie řek Narev, Visla a San. Otázka, zda zájem obou stran bude vyžadovat udržení nezávislého polského státu a jakými hranicemi má být tento stát vymezen, bude moci být definitivně vyřešena teprve v průběhu dalšího politického vývoje.

V každém případě budou obě vlády řešit tuto otázku přátelskou dohodou.

3. Pokud se týče jihovýchodní Evropy, zdůraznila sovětská strana svůj zájem na Bessarábii. Německá strana potvrdila svůj naprostý politický nezájem o tyto oblasti.

4. Tento protokol budou obě strany považovat za přísně tajný.

Moskva 23. srpna 1939

Pramen: AKTEN ZUR DEUTSCHEN AUSWÄRTIGEN POLITIK 1919-1945. Die letzten Monate vor Kriegsausbruch. Von 9. August bis 3. September 1939. Serie D (1937-1945), Band VII, Imprimerie Nationale, Baden-Baden 1956, dok. č. 228-229; srov. ILJIČEV L. F (red.), God krizisa 1938-1939: dokumenty i materialy v dvuch tomach. Tom II, 2 ijunja 1939 g. - 4 sentjabrja 1939 g., Moskva 1990, dok. č. 602, s. 319-321, srov. BROD, Toman (ed.), Pakty Stalina s Hitlerem, Naše Vojsko, Praha 1990 dok. č. 8, s. 32-34.

NĚMECKO-SOVĚTSKÁ SMLOUVA O HRANICÍCH a PŘÁTELSTVÍ Z 28. 9. 1939

Vláda Německé říše a vláda SSSR považují po zhroucení bývalého polského státu za svůj výlučný úkol znovu nastolit mír a pořádek v této oblasti a zajistit obyvatelům, kteří zde žijí, mírumilovný život ve shodě s jejich národnostním charakterem. Za tímto účelem se dohodly na následujícím:

Článek I

Vláda Německé říše a vláda SSSR určily za hranici svých přirozených národních zájmů na území bývalého polského státu linii, která je vyznačena na přiložené mapě a která bude přesněji popsána v dodatečném protokolu.

Článek II

Obě strany uznávají hranici svých přirozených zájmů vymezenou v Článku I za definitivní a odmítají jakékoliv vměšování třetích sil do tohoto řešení.

Článek III

Nutnou reorganizaci veřejné správy převezme na územích západně od linie vyznačené v Článku I vláda Německé říše, na územích východně od této linie vláda SSSR.

Článek IV

Vláda Německé říše a vláda SSSR považují toto řešení za pevný základ pro pokračující rozvoj přátelských vztahů mezi svými národy.

Článek V

Tato smlouva podléhá ratifikaci a ratifikační listiny budou v nejkratším možném čase vyměněny v Berlíně. Smlouva nabývá platnosti podpisem.

Vyhotoveno ve dvou exemplářích, v německém a ruském jazyce.

Za vládu Německé říše: J. Ribbentrop

Z pověření vlády SSSR: V. Molotov

Důvěrný protokol ke smlouvě

Vláda SSSR nebude klást překážky říšským státním příslušníkům a ostatním osobám německého původu, žijícím na území pod její pravomocí, jestliže se rozhodnou emigrovat do Německa nebo na území pod jeho pravomocí. Souhlasí, aby tyto přesuny řídili zástupci říšské vlády ve spolupráci s odpovědnými místními úřady a aby byla chráněna majetková práva emigrantů.

Odpovídající závazek přebírá i vláda Německé říše vůči osobám ukrajinského a běloruského původu, žijícím na území pod její pravomocí.

Moskva, 28. září 1939

Pramen: AKTEN ZUR DEUTSCHEN AUSWÄRTIGEN POLITIK 1919-1945. Die Kriegsjahre. 4. September 1939 bis 18. März 1940. Serie D (1937-1945), Band VIII, Baden-Baden 1961, Dok. Nr. 157-159, Dok. Nr. 193, s. 127-129, str. 162-165; srov. JACOBSEN, Adolf H., Der Zweite Weltkrieg Weltkrieg in Chronik und Dokumenten 1939-1945, Wehr und Wissen Verlagsgesellschaft, Darmstadt 1961, dok. č. 13, s. 125-127; srov. BROD, Toman (ed.), Pakty Stalina s Hitlerem, Naše Vojsko, Praha 1990, dok. č. 27, str. 60-62.



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

